

www.prforeningen.org

Nordisk biblioteksvecka

Kura skymning - "M:ordet i Norden"

Idékatalog 2006

Inledning och allmänna upplysningar

Årets tema är "M:ordet i Norden".

Det är nu den tionde gången vi arrangerar den nordiska biblioteksveckan och temat kriminallitteratur har länge varit bestämt till detta jubileum.

Vi kunde ha valt en mer tydlig överskrift för årets tema, men bestämde oss slutligen för "M:ordet i Norden". Vi hoppas att rubriken väcker undringar och frågor hos läsaren även om många nog vill läsa den som "Mordet i Norden". Tematexten kan tas som en ordlek och hänvisar till den första nordiska biblioteksveckans tematext som var "Ordet i Norden" - 2006 skall ordet handla om mord – "litterära mord"

Texterna till uppläsningarna under öppningsarrangemangen för 10:e nordiska biblioteksveckan måndag 13 november är följande:

1) Till **Kura skymningsarrangemanget** kl. 19.00 har vi valt **Arnaldur Indriðasons** "Kvinna i grönt" (Bokförlaget Prisma, 2004), sidorna 43-48. Texten som skall läsas högt är avsnittet som börjar med: "Hon hade försökt fly, men..." och avslutas med "Hon gjorde inga fler försök att fly efter detta".

2) Till **Kura gryningarrangemanget** kl. 09.00 har vi valt två texter, en för de mindre barnen och en text för skolbarn. För de mindre barnen har vi valt **Gunilla Bergströms** ”Är du feg, Alfons Åberg?” (Rabén & Sjögren, 1981) och för skolbarnen **Ole Lund Kirkegaards** ”Robban och alla de andra polarna” (Bokförlaget Tiden, 1998, 2001) kapitel 10 (där vi får veta vad barnen hittar på vinden).

Årets affisch och vykort har utformats av den svenska illustratören **Karin Mårtensson**, som bland annat är känd genom stora reklamkampanjer i Sverige.

Texterna, affischen och annan information ligger på projektets hemsida:

www.bibliotek.org

OBS! Materialet är gratis, men sänds bara till anmälda bibliotek

Tag kontakt med din lokalavdelning av Föreningen Norden eller ditt lokala bibliotek för samarbete kring veckan.

I år deltar även de baltiska länderna i biblioteksveckan.

Allmänt om genomförandet av öppningsarrangemanget

Vi hoppas att folk- och skolbiblioteken aktivt samarbetar kring årets tema och att Föreningen Norden deltar i arrangemangen både på skol- och folkbiblioteken. Vi föreslår att skolorna måndagen den 13 november kl. 09.00 arrangerar Kura gryning. Släck det elektriska ljuset och tänd stearinljus och arrangera en trevlig nordisk stund med uppläsning av ”Är du feg, Alfons Åberg?” och/eller kapitel 10 ur ”Robban och alla de andra polarna”.

Låt hela dagen bli en nordisk dag med nordiska sångstunder och där skolklasser som har arbetat med temat kan framföra något för övriga elever. Hela veckan kan gå i Nordens tecken med utställningar i skolbiblioteket och att arbeta med Norden som tema i skolan. Kirkegaards bok kan ju läsas högt med ett eller två kapitel varje morgon i klasserna.

Vi föreslår att barnbiblioteken inbjuder dagis m.fl. i närområdet till ”Kura gryning” på samma tidpunkt till uppläsning, sång och lekar i biblioteket. Boken om Alfons Åberg bör ju passa för de mindre barnen. Bokens budskap kan ju vara en utgångspunkt för diskussion i gruppen.

Därför valde vi dessa texter

Vi ville gärna ha en dagsaktuell och nutida text för vuxna. Vi tycker att denna ohyggliga text, skriven av en författare från det vackra, fredliga Island kommer ge en intressant ram kring årets biblioteksvecka. Arnaldur Indriðason kommer nog aldrig mottaga något pris för marknadsföring av Island som turistland. Hans böcker avslöjar att sagoön också har en baksida. Den mörka baksidan visar att Island är som alla andra länder. Hans huvudperson är kriminalpolis Erlendur

Sveinsson. Ett man med ett misslyckat äktenskap bakom sig och med två vuxna barn med problem. Miljöskildringen är realistisk och mycket trovärdig och visar att även om Island är ett litet land har en storstad som Reykjavik liknande problem som andra storstäder.

Till Kura gryning har vi valt två moderna barnklassiker som dagens unga föräldrar vuxit upp med. Ole Lund Kirkegaards böcker handlar om förhållandet mellan barn och vuxna och författaren är alltid på barnens sida, Han tycker det är nödvändigt att överdriva för att man skall få folk att förstå hur saker verkligen hänger samman. Hans böcker är humoristiska. I denna bok om Robban är det ett mysterium som skall lösas.

Gunilla Bergströms bok om Alfons Åberg passar bra till de mindre barnen. Alfons är en modig liten pojke som inte vill lösa konflikter genom att slåss. Bokens budskap passar bra för högläsning och samtal med barnen om våld.

Därför valde vi detta tema

Kriminallitteraturen som genre är i Norden mycket omfattande och varierande och den har en lång historia. Allt började med Edgar Allan Poes novellsamling ”The Murders in the Rue Morgue” som gavs ut 1841. Dessa noveller innehåller allt det typiska som kännetecknar detektivromanen: exempelvis det perfekta brottet, polisen som gör ett dåligt jobb, indicierna som pekar mot en icke-skyldig, den superintelligente och excentriske detektiven, som gärna har en mindre intelligent medarbetare och de viktiga bevisen som visar sig vara irrelevanta. Ur detta har kriminallitteraturen utvecklats i olika riktningar. Men i Norden hade vi författare som skrev kriminalberättelser före E.A.Poe;

De första nordiska kriminalberättelserna gavs ut på 1800-talet:
Danmark; Steen Steensen Blicher: Praesten i Vejlbj (1829)
Norge: Mauritz Christopher Hansen: Mordet på Maskinbygger Roolfsen (1839-40)
Sverige: C.J.L. Almqvist: Skällnora kvarn (1838) i Törnrosens bok

Bokklubben Norden i Göteborg har gett ut boken "Morden i Norden" (1990)
Här finns novellerna från Danmark, Norge och Sverige på originalspråken

Den första renodlade detektivromanen i Sverige

Stockholmsdetektiven utkom 1893 och författaren var Prins Pierre (pseudonym för journalisten Fredrik Lindholm 1861-1938). Boken utspelar sig i Stockholm och Eskilstuna.

I Norden var det speciellt Maj Sjöwall och Per Wahlöö som placerade kriminalromanen på den litterära kartan med sina samhällskritiska romaner med Martin Beck i huvudrollen. Alla de nordiska länderna har författare som skrivit kriminalromaner av hög litterär kvalitet. De kvinnliga författarna har utmärkt sig inom genren, ofta med sina kvinnliga hjältinnor.

Berömda litterära poliser och detektiver:

Besök PR-förningen för nordiska bibliotekars hemsida: www.prforeningen.org
Här finns från augusti 2006 förslag till en tävling och en lista med litterära figurer.

Idéer till biblioteksveckan

Detta är en katalog med idéer som skall föda nya idéer. Vi är väl medvetna om att mycket av det vi föreslår kan tyckas mer eller mindre märkligt, men det är meningen. Av erfarenhet vet vi att det mest vansinniga kan bli det mest lyckade.

Gör som de gamla och berömda detektiverna: Ta fram förstoringsglasat, följ spåret och se om du hittar mördaren eller löser gåtan, sätt fart på fantasin, sänd oss nya idéer och bidra till att mer än hundra blommor kan blomma.

Grundidén:

Bakgrunden till en nordisk biblioteksvecka var att sätta fokus på den muntliga berättarkonsten och alla de bra historier som människor genom tiderna har berättat för varandra i kvällsstunden mellan ljus och mörker - kura skymning. För att få med barn och ungdomar på dagis och i skolor, har vi även Kura gryning på morgonen.

Årets affischer och vykort

Affischer och vykort kan man få gratis genom att beställa via anmälningssidan på hemsidan www.bibliotek.org. Utskicket administreras av Föreningarna Nordens Förbunds (FNF) kansli i Malmö. FNF står för alla portokostnader.

Själva affischmotivet kan även laddas ner som PDF-fil från hemsidan och fritt användas till egna lokala trycksaker, t.ex. broschyrer och pressutskick som rör biblioteksveckan. I anslutning till motivet ska alltid följande text anges: "Illustrationer: Karin Mårtensson/Emmylou".

Motivet har utformats av illustratören **Karin Mårtensson** (agentur: Emmylou). Tekniken är en kombination av illustrationer och scenografi som fotograferats, vilket skapar en speciell skärpa och särskilt djup i bilden.

Det finns **inget** fält för marknadsföring av egna arrangemang på affischen. Formatet är i A2 och det är fullt möjligt att klistra på ett ark där biblioteket själv skriver sin egen text för att annonsera olika aktiviteter.

Många bibliotek har ramat in tidigare års affischer och använder dem i marknadsföringen av biblioteksveckan.

Hur använda sig av det tryckta materialet?

1. Vykorten kan användas som inbjudningskort till aktiviteterna. I skolorna kan de användas till att skriva hälsningar till vänskapsklasser eller hälsningar till familj och vänner. Glöm inte att årets vykort och tidigare års vykort ligger på projektets hemsida och dessa kan sändas elektroniskt: Se ”Sänd vykort”.
2. Vykorten kan också användas i marknadsföringen av veckan till pressen.
3. Motivet på vykortet och affischen kan användas till att låta barn skriva eller muntligt berätta om vad de ser och upplever. Låt barnen verkligen fantisera kring motivet.
4. Affischen kan användas som utgångspunkt för samtal om vad man ser i motivet; låt exempelvis fem personer försöka tolka motivet och berätta om det vid ett speciellt tillfälle/arrangemang. Vad kan man se som särskilt nordiskt i motivet?

I anslutning till de utvalda texterna kan man läsa upp andra berättelser av andra nordiska deckarförfattare och arrangera olika program i anslutning till det. Man kan använda sig av deckarlitteraturens olika inriktningar antingen det handlar om musik, matlagning, djur, blommor, hobbies och liknande eller arrangera faktaprogram kring kriminallitteraturens många allvarliga teman. Tag fasta på böckernas innehåll; Arnaldur Indriðasons bok som handlar om skilsmässa, kvinnovåld och narkotikamissbruk, eller Gunilla Bergströms bok om Alfons som har kuraget att inte vilja slåss.

Allmänna idéer och praktiska tips:

Kontakta Föreningen Norden/det lokala biblioteket för samarbete
Fokusera på Föreningen Nordens arbete (Nordpraktik, Norden i Fokus etc)
Information om Nordiska rådet
Häng upp nordiska flaggor
Häng flygande böcker från taket (böcker med vingar)
Karta över Norden finns bland annat hos Föreningen Norden och i bokhandeln
Marknadsför veckan med bokutställningar och ett levande ljus eller batteriljus, som ser ut som ett riktigt ljus (kan köpas hos Claes Ohlsson eller liknande affärer)
Glöm inte att man kan få bildmaterial hos resebyråerna

Besök Nordiska biblioteksveckans hemsida www.bibliotek.org och PR-föreningens hemsida www.prforeningen.org där vi fortlöpande lägger ut information och idéer.

Visuell marknadsföring av veckan

Några veckor i förväg kan det vara förnuftigt att börja med marknadsföringen av veckan i bibliotekslokalerna. Gör gärna punktinsatser för att uppmärksamma veckan; ljudillustrationer med skrik, revolverskott eller musik från olika populära TV-serier.

Dekorera biblioteket med föremål, t.ex. pistoler, förstoringsglas, vita handskar, giftflaskor, hattar, solglasögon eller annat ni kommer på.

Fotspår på golvet som leder fram till utställningar, deckarhyllan, tävlingar osv.

Spärra av ett del av biblioteket med böcker och band som polisen brukar göra, markera en människokropp med krita på golvet, blodspår etc. Visa bokutställningar eller program för veckan.

Räkna upp alla ord på M som signalerar något skumt och häng upp i hela biblioteket (eller klistra runt om på golvet) - mord, mörker, misstankar, mystik, monster, möjligheter, mord, magi, maratonthriller, makaber, mikroskop, makt, malört, mani osv.

Idékatalog

KURA SKYMNING - NORDISK BIBLIOTEKSVECKA FYLLER 10 ÅR!

Gör en utställning med alla affischer och texter genom åren

- 1997 "Ordet i Norden": Egil Skallagrimssons saga
- 1998 "Humor i Norden" : Frans G. Bengtsson: Röde Orm
- 1999 "Sägner och myter förr och nu": Kalevala och Bengt af Klintberg: Råttan i pizzen
- 2000 "Barnet i Norden" Astrid Lindgren: Emil i Lönneberga
- 2001 "Ord & toner i Norden": Carl M. Bellman: Fjäriln vingad syns på Haga , Benny Andersen: Svantes lykkelige dag och Torbjörn Egner: Pepparkakebaksången
- 2002 "Norden har ordet"- Nordiska Rådet 50 år: William Heinesen: De stumma gästerna (ur samlingen Laterna magica) och Tove Jansson: Granen
- 2003 "Havet och Norden" Alexander Kielland: Garman &Worse och Anngannguujuj- pojken som blev bortrövad
- 2004 "Det var en gång i Norden..." H.C. Andersen: Den fula ankungen
- 2005 "På resa i Norden..." Selma Lagerlöf: Nils Holgerssons underbara resa (Kapitlet "Två städer")

Arnaldur Indriðason

Arnaldur Indriðason är en av Nordens största kriminalförfattare. Han har tidigare arbetat som journalist på Islands största tidning, Morgunbladið. Han har bland annat två år i rad mottagit utmärkelsen Glasnyckeln för bästa skandinaviska kriminalroman. Han har fått den engelska utmärkelsen Gold Dagger Award som årets bästa deckare för boken "Kvinna i grönt" (Prisma 2004) och nu senast Martin.Beck-priset. Fram tills i dag har han skrivit sju böcker om Erlandur Sveinsson. Hans böcker är en blandning av polisroman och en stämning där det förflutna blir en del av nutiden.

www.bokmentir.is

www.nordic-literature.org Nordisk litteratur 2001

Gunilla Bergström

Gunilla Bergström behöver ingen närmare presentation. Hon har ju skapat en unik personlighet - Alfons Åberg.

På www.alfons.se kan du få information om författaren och olika produkter man kan köpa: pussel, sällskapsspel, datorspel och musik. Här får du veta vad Alfons heter på en mängd olika språk och hur många böcker som har getts ut i hela världen.

Från Hjelms förlag www.hjelms.se kan man bland annat köpa Alfons Åberg som docka och många vykort.

Ole Lund Kirkegaard

<http://www.gyldendal.no/kirkegaard/>

Karin Mårtensson

www.karinmartensson.com

Deckare i Norden – Idéer

Alla tidigare års kataloger, med undantag av 1998, ligger på PR-föreningens hemsida:
www.prforeningen.org

Många av dessa kataloger kan användas år efter år.

1. Sätt fokus på litteraturen och berättarkonsten:
Berättar- och skrivverkstad, Illustrationsverkstad, Bildverkstad och Diktverkstad och Dockteaterverkstad.
2. Gör ett "rum i rummet" som är mörkt, fyllt med spindelväv, har svag belysning, olika ljudeffekter, blod- eller fotspår för att skapa ett spännande rum som passar för uppläsning.
3. Tipsjakt om detektiven på biblioteket. Placera ut berömda detektiver i form av pappfigurer/foton (från filmer/ eller teckningar) runt om på biblioteket och gör det till en tävling: Vem är det?
4. Använd Föreningen Nordens bok "Morden i Norden".
5. Gör en utställning med nordiska deckarförfattare indelade efter olika teman t.ex. kvinnliga detektiver, pensionerade poliser eller julmysterier.
6. Gör en utställning om vinnarna av Glasnyckeln och andra nordiska deckarpriser.
7. Köp Alfons Åberg-vykort från Hjelms förlag eller använd årets Kura skymningsvykort och överlämna dem till barn som är med på Kura gryning. På baksidan av kortet kan biblioteket skriva en hälsning till föräldrarna med information om att barnet besökt biblioteket, där de fått höra uppläsningen av boken "Är du feg Alfons Åberg?" Välkomna föräldrarna till ett besök på biblioteket med sina barn.
8. Presentera nordisk deckarlitteratur som lästips på bibliotekets hemsida.
9. Gör en tävling med hjältar och skurkar i deckarvärlden. PR-föreningen kommer att på sin hemsida ge förslag på olika tävlingar.
10. Försök att få någon som kan hålla föredrag om likheter och olikheter i den nordiska deckarlitteraturen.
11. Låntagarnas deckartips. Låntagarna skriver ner sina tips på pappersark som hängs upp på klädsträck och sätts fast med klädnypor.
12. Bibliotek i samhällen eller städer där en deckare har utspelats kan ordna "vandring i detektivens fotspår"
13. Bjud in vuxna att läsa spännande historier för barn (varje dag med bestämt klockslag). Gör en liten läshörna, gärna på annan plats än i barnbiblioteket.

14. Föredrag om kriminallitteraturens utveckling från 1800-talet fram tills i dag.
15. Utställning eller tävling; Pseudonym och personen/författaren. Deckarförfattare har ofta använt sig av pseudonymer. Förslag på tävling kommer att finnas på PR-foreningens hemsida fr.o.m augusti: www.prforeningen.org
16. Detektivernas intressen: Erlendur Sveinsson är intresserad av försvunna personer, Sherlock Holmes spelar fiol, Wallander tycker om opera, Varg Veum tycker om jazz (Denna musik har getts ut på "Vargtime", Gemini CD www.geminirecords.no)
17. Detektivernas älsklingsrätter. Kokböcker eller olika recept från litteraturen. Gör en egen kokbok som trycks eller läggs ut på hemsidan.
18. Bjud in till "Kriminellt gästabad" - "Deckarsoppa" med författare, intresserade låntagare, mat och dryck. Bibliotek som har samarbete med ett café eller restaurang: Kriminell meny (dock ej arsenik) med föredrag om aktuell ämne kring deckarlitteraturen. Ture Sventon tycker om "temlor".
Luncharrangemang i biblioteket " Medan du äter en härlig förgiftad måltid".
19. Berättarcafé. Alla åldersgrupper inbjuds till att berätta om sin bästa deckare, sin favoritförfattare, en otäck bok, en bok man blev rädd av att läsa osv.
20. Bjud in barn till att skriva en deckare. En författare skriver inledningen, barnen fortsätter. Ett nytt kapitel varje vecka under en bestämd tid. Publiceras på bibliotekets hemsida. Samarbeta med skolorna, lokala tidningen med flera.
21. Ungdomar gör en webb-bok där en författare skriver inledningskapitlet och ungdomarnas bidrag presenteras som ett kapitel varje dag på bibliotekets hemsida.
22. Bjud in vuxna att skriva kriminalhistorier.
23. Lokal kriminalhistoria (saga och verklighet). Låt en lokalhistoriker berätta om vad som hänt i bygden.
24. Alla som heter Alfons, Robban eller Erland får någon form av uppmärksamhet då man kommer till biblioteket - gratis kaffe och kaka, diplom, en bok, en röd ros osv Vad heter Alfons på olika språk? Se www.alfons.se
25. Få en barnteatergrupp att framföra några scener ur Ole Lund Kirkegaards bok "Robban och de andra polarna".
26. Ordna ett lotteri med deckarromaner som pris (T.ex. att biblioteksbesökarn lägger en lapp med sitt lånenummer i en skål. Andra typer av lotterier: var hundra låntagare vinner, lägga in lappar i böcker osv.).

27. Det närmar sig jul. Kriminalhistorier där tomten ingår eller handlingen är förlagd till jul. Litteraturtips på www.prforeningen.org
28. Föredrag om Island idag, de sociala förhållandena, ekonomi, kultur, Verklighetens sagoö.
29. Fototävling med temat "Kriminellt gott" - skymning, mystiska motiv.
30. Nordiska överraskningsböcker - paket med olika nordiska deckarromaner .
Slå in några deckare i ett paket och sätt på streckkod för utlån. Låntagarna uppmanas att låna en bok av en nordisk deckarförfattare, men de vet inte vilken de lånar (kan gälla både barn och vuxna).
31. Föredrag om verklighetens kriminalitet i Norden och nordiskt polissamarbete. Samarbeta med polisen.
32. Få en polis att prata om bra och dålig kriminallitteratur. Hur tycker man polisen beskrivs?
Polisen i varje land utger årligen Nordisk kriminalkrönika.
33. Utställning om föremål som man förknippar med deckare. Hjältarnas klädsel och tillbehör..
Märkliga mordvapen i litteraturen t.ex. Roald Dahl: Lammstek
34. Gör olika stationer på biblioteket med boksnuddar, bord, bokhyllor och smala böcker om varje land eller stad - "Hållplats Danmark 2" och samla som sagt allt om Danmark skönlitteratur, sagor, kokböcker, musik kartor och musik. Ropa ut stationerna eller hållplatserna över högtalaren eller högtalare: "Det är klart för ombordstigning SK456 till Helsingfors gate 35" är då lika med t.ex. musikavdelningen. "Tåg till Kiruna går om fem minuter från plattform 4" är bokutställning vid tidskrifterna osv
Glöm ej att fokusera på alla Nordens deckarförfattare!
35. Bok+film = sant. Utställning av deckarfilmer (DVD-filmer och Tv-serier).
36. Bio+film. På bio är det bäst. Samarbeta med den lokala biografen om visning av en klassisk kriminalfilm (och gärna med föredrag om filmens idé, författare och regissör). Barnfilmer och "seniorfilmer".
37. Visa en gammal filmklassiker för en skolklass. Exempel från Norge; "De dödestjern" baserad på Andre Bjerke (skrev under pseudonymen Bernard Borge). Kan dagens skolklass se någon av filmerna med Maris Lang som författare eller Folke Mellvigs Hillmanfilmer? Har de något att säga dagens ungdom?
38. Samarbeta med bokhandeln och få dem att skylta med affischer och göra skyltningar med nordiska kriminalförfattare.
39. Arrangemang för vuxna; Bra kriminal-, spännings- eller mysterieböcker som julklappstips. Böckerna kan handla om vad som helst men de måste vara spännande!
40. Daglig högläsning på barnbiblioteket. Deckare, spänning, mysterier. Samma sak även för

ungdom och vuxna. Skapa en mysig stämning.

41. Bjud in polisen att möta skolklasser och tala om vardagskriminaliteten - snatterier, graffiti, fönsterkrossning, vandalism m.m.
42. Dekorera biblioteket med masker, förstoringsglas, pistoler, ficklampor, bräckjärn. Samarbeta med polisen.
43. Utställning med karta och information om Erlendur Sveinssons Reykjavik .
44. Tävlingar för barn och vuxna om t.ex berömda detektiver/mördare i litteraturen. Olika förslag kan fås på PR-foreningens hemsida www.prforeningen.org från augusti 2006.
45. Tävling/Föredrag; legendariska kriminalhistorier, deckarhjälar från ditt land (De närmast oövervinnerliga hjältarna/skurkarna).
46. Rösta fram den mest populära deckarhjälten från litteraturen. Biblioteket arrangerar omröstningen - antingen helt fria förslag eller efter en nominering av exempelvis 10 stycken.
47. Biblioteket/skolan bjuder in till en deckar-/mystikfest där alla -speciellt barn- kan var klädda som detektiver eller skurkar. Festen avslutas med uppläsning av egna historier.
48. Målarverkstad i biblioteket. Barn målar bilder med deckar-, spännings- eller mysteriemotiv (vad som helst). Högläsning av årets text/texter kan inspirera till många olika motiv. Detta bör ledas av någon konstnärlig person.
49. Teckningstävling för barn. Utställning i biblioteket, konstgalleriet etc De 5-10 bästa teckningarna tas fram som vykort och säljs på biblioteket.
50. Programförslag. Uppläsning av landets första kriminalhistoria och en moden historia.
51. De anställda klär ut sig till litterära personer t.ex. Sherlock Holmes, Miss Marple, Ture Sventon m.fl.
52. Det finns rollspel som är beräknat för sällskap. Spel handlar om att lösa en mordgåta. Spelen innehåller ett komplett förslag för ett sällskap: allt från meny till vad gästen skall ha på sig, vilken roll var och en skall spela och vad man skall säga. Ett mord har begåtts och mördaren finns mitt ibland oss. Spelen kan köpas. Gå in på www.amazon.com och klicka på Murder Mystery Games.

Bra och nyttiga adresser

www.runeberg.org

Skandinaviska Kriminalakademien: www.hem.passagen.se

Svenska Deckarakademin <http://deckarakademin.se/>

Det Danske kriminalakademi www.sherlockiana.net/dka/dka.htm

Det finska deckarsällskapet: <http://dekkariseura.fi/>

Forening for kriminallitteratur(Norge): www.rivertonklubben.no

www.krimsiden.dk

Tidskriften "Jury" www.jury.se

<http://www.sherlockiana.net/DKA/links/links.htm>

<http://2.fa.is/krimi/>

Tidskriften Nordiska litteratur 2001 om kriminallitteratur www.nordi-literature.org

<http://www.nordic-literature.org/2003/english/previousissues/Nordiske artikler 2002.pdf>

Glasnyckeln <http://hem.passagen.se/skskrim/Glasnyckeln/vinnare.html>

Sällskapslekar/-spel som går ut på att lösa en mordgåta: www.amazon.com

(Kan lånas ut på bibliotek. Man bjuder in gäster där var och en tilldelas en roll och där värden står för regin och är den ende som vet vad som skall ske, trevlig sällskapslek!)

Svenska Deckarbiblioteket i Eskilstuna

Svenska Deckarbiblioteket är ett forsknings- och studiebibliotek grundat 1989 och har som huvudsaklig uppgift att samla kriminallitteratur på svenska språket, såväl svenska original som översättningar till svenska, samt facklitteratur om kriminallitteraturgenren.

Deckarbiblioteket ligger i Eskilstuna stads- och länsbibliotek.

Samlingarna består av samtliga svenska original från 1893 till idag och från och med 1989 finns även alla till svenska översatta kriminalromaner. Till detta kommer en omfattande samling facklitteratur om genren, avhandlingar, bibliografier, essäsamlingar, författarbiografier etc. Dessutom finns ett antal tidskrifter på olika språk som behandlar genren.

Biblioteket har en stor klippsamling av recensioner med början 1939. I biblioteket finns även en samling böcker om kriminologi, vari ingår Maj Sjöwalls och Per Wahlöös referensbibliotek.

Från Sundsvalls stadsbibliotek har Jörgen Elgströms samling deponerats. Den omfattar kriminalromaner, facklitteratur, sherlockiana och en omfattande småtrycksamling.

Biblioteket har som donation mottagit framlidne apotekare Börje Alms samling av engelska och amerikanska kriminalromaner. Samlingen omfattar ca 2 700 titlar och flera kända författarskap finns kompletta.

OBS! Lån medges endast ur fackboksamlingen och då efter personlig kontakt med Thomas Böös.

Eskilstuna stads- och länsbibliotek
Kribsensgatan 4
632 20 Eskilstuna

Hemsida: www.eskilstuna.se/deckarbiblioteket

Telefon: 016-10 12 20 Fax: 016-14 17 56

Thomas Böös thomas.boos@eskilstuna.se

Samarbetspartners – marknadsföring

Passa på att i god tid inleda samarbete med den lokala bokhandeln för att synliggöra den nordiska litteraturen ge dem affischer, vykort och adressen till projektets hemsida. Glöm inte att inleda samarbete med den lokala polisen.

Diverse idéer omkring Norden som tema

Diverse idéer

1. Visa på nordiska ord med olika betydelser (svenska, norska och danska) t.ex. rolig, fiol, glass etc.
2. Inbjud låntagare att rösta på en nordisk deckarförfattare från varje nordiskt land, som de tycker är den bäste. Använd gärna bibliotekets hemsida för detta.
3. Föredrag om berättarkonsten i nordisk litteratur (från sagolitteraturen, sång- och danslekar, folkdans, folkmusik till modern litteratur via de stora nordiska berättarna till dahens författare).
4. Skolbibliotekarierna uppmanas att försöka motivera sin skola att fokusera på Norden och nordisk barnlitteratur och kultur under hela veckan. Varje dag kan man ju i alla klasser starta med en uppläsning av en nordisk text och/eller sångstund med nordiska sånger m.m. Här en ypperlig chans för barn att lära sig den nordiska visskatten!
5. Gör en utställning om de platser i Norden som ingår i Världsarvet till exempel: Röros i Norge, Jellinge i Danmark, Rami i Finland, Tingvellir på Island och Engelsberg och Visby i Sverige

Litteraturtips:

Leif Anker: Världsarv i Norden(Vår nordiske verdensarv)

Leif Anker: Världsarv i Sverige

Marita Jonsson: Visby världsarv

6. Fototävling med tema: Min favoritplats i Norden, med en skriftlig förklaring varför man valt just denna
7. ”Smultronställen i Norden” -. Låntagarnas favoritplatser i Norden (Häng upp ark eller en stor nordisk karta där folk kan markera sitt smultronställe och varför de valt detta)
8. Uppmana lokaltidningarna att fråga ” folk på gatan” om deras syn på Norden varje dag i veckan tex läser du nordiska författare, ser du nordisk film, semesterar du i Norden, är du intresserad av nordiskt samarbete o.s.v.?
9. Få den lokala biografen att visa nordisk barnfilm lördag och söndag (gärna båda dagarna). Ordna skolvisningar med nordisk barnfilm. Lasse Hallströms ”Mitt liv som hund” (1985) visas som matinéföreställning för vuxna (Nordisk film med tema relationer)
10. Diplom utdelas till duktiga läsare av nordisk litteratur.
11. Har du läst något nordiskt? Vad? Skriv tips till andra läsare. (Biblioteket kan producera ett kort som kan användas. Kan gärna hängas upp tillsammans med boken.)
12. Sverige- och Norgehistorier. Historier om Pekka , Toivonen, Bellman och norsken.
13. Läsmaraton. Nordiska historier och böcker läsas 24 timmar. Låt invånarna läsa t.ex. en halvtimme ur sina egna favoritböcker.
14. Nordiska frimärken. Kontakta samlare, frimärksklubbar och posten.
15. Ordna ett boklotteri. Alla biblioteksbesökare under veckan kan lägga en lapp med sitt låntagarnummer i en låda. Vinster är nordiska böcker.
16. Nordiska folkvandringar - folk flyttade då som nu (vikingar, Amerika, Brasilien, Australien och Ryssland) Utvandring från och till Norden.
17. Nordisk allsångsträff.
18. Lunchkonsert i biblioteket med lite mat, gärna soppa - lyrisk och musikalisk supé- allt från Abba till Sibelius.
19. Låntagarna uppmanas att skriva ned vad som är positivt med att bo i Norden (kan hängas upp eller samlas i olika häften).
20. Sätt på radion från varje nordiskt land. Kanske ett land varje dag, och gärna utanför biblioteket.

21. Tänk också på hur bibliotekshuset skall se ut under öppningsarrangemanget och resten av veckan (facklor, ljus mm).
22. Vikingar och deras värld.
23. Marknadsför nordisk litteratur genom uppläsning i affärer, järnvägsstationer, köpcentra, lunchcaféer, bussar, tåg m.m.
24. Utställning kring de mest originella vykorterna från Norden. Be låntagarna att hjälpa till!
25. Biblioteket presenterar kommunens vänorter (film, böcker, tidningar, turistkartor m.m.).
26. Samarbete med restauranger (Take away) om att låntagarna (de måste visa lånekort) får rabatt på ett eller annat sätt som är "kriminellt gott till kriminella priser".

Nordiska rådet

Ett brett fokus på nordisk litteratur och Nordiska Rådets litteraturpris genom åren.

1. Viktigt att markera att de nordiska länderna är fria demokratiska länder, som lever i fredlig samexistens.
2. Inbjud till diskussioner och föredrag om Norden och våra demokratier, som vi tar som en självklarhet.
3. Gör ett "speakers corner" på biblioteket där alla kan ställa sig upp och prata om t.ex. nordisk demokrati, frihet i Norden, hur det är att leva i Norden, resa i Norden, Norden och EU.
4. Bjud in Föreningen Norden och låt dem berätta om alla intressanta projekt, utställning om föreningen Norden m.m. Kontakta din lokala Nordenförening!
5. Föreningen Nordens bok Morden i Norden, 1990 (kriminalhistorier före Allan Edgar Poe).
6. Sätt fokus på folkbildningstanken, som har haft (och har) stor betydelse.

Det nordiska folket är ett folk och samhörigheten i Norden är speciell också utanför kriminallitteraturen.

Styrelsen för PR-föreningen för nordiska biblioteker önskar deltagande bibliotek lycka till med den tionde nordiska biblioteksveckan!

Björn Lindwall, Sverige
Anne-Marie Marstrand, Danmark
Hólmkell Hreinsson, Island
Live Gulsrud, Norge
Päivi Jokitalo, Finland